

Fylkesmannen i Innlandet

fminpost@fylkesmannen.no

13. juli 2020

Manglende ivaretagelse av kommunal plikt til ulovlighetsoppfølging.

Odal vindkraftverk AS (org.nr. 924824905) har iverksatt anleggsarbeid uten å ha omsøkt de tillatelser tiltaket krever for å kunne lovlig igangsettes.

Tiltakshaver har ikke omsøkt søknadspliktig eiendomsendring etter plan- og bygningslovens § 20-1 bokstav m. Eiendomsendring er i strid med gjeldene plan og krever dispensasjon etter pbl § 19-2. Tiltaket er hverken omsøkt, saksutredet eller behandlet som ledd i det dispensasjonsvedtak som Fylkesmannen i sin tid stadfestet etter klage.

Forholdet ble påpekt første gang av oss overfor Nord-Odal kommune i brev datert 23. mai 2020 med anmodning om ulovlighetsoppfølging av tiltaket slik kommunen har plikt til etter pbl § 32-1. I svarbrev datert 27. mai 2020 avviser kommunen denne plikten med henvisning til pbl. § 1-3 annet ledd og uttaler, sitat: « ... som sier at det kun er plan- og bygningslovens kapittel 2 og 14 som gjelder i saker som kommer inn under energiloven, slik tilfellet er her. Bestemmelsen i pbl. § 32-4 kommer følgelig ikke til anvendelse.» I nytt brev fra oss datert 29. mai 2020 gjør vi Nord-Odal kommune kjent med at hverken pbl § 1-3 eller saksbehandlingsforskriftens § 4-3 gir unntak fra søknadspliktig etter pbl § 20-1 bokstav m. Vi ber derfor på ny kommunen utøve sin plikt til ulovlighetsoppfølging og stanse tiltaket for å unngå ytterligere irreversible skader. Da både svar og iverksettelse av ulovlighetsoppfølging av tiltaket uteblir sendte vi den 12. juni 2020 nytt brev til politisk og administrativt nivå i Nord-Odal kommune, herunder også kommunens kontrollutvalg, med anmodning om øyeblikkelig stans av det ulovlig igangsatte tiltaket. Etter at svar på vår henvendelse og plikt til ulovlighetsoppfølging fortsatt ikke var igangsatt gikk vi 13. juli 2020 til det skritt å anmelde Odal vindkraftverk AS for ulovlig igangsetting av anleggstiltak. Kopi er sendt Fylkesmannen Innlandet.

Allmenne forsøk på å hindre iverksettelse av det ulovlig tiltaket har ikke ført frem.

Konsekvensen av unnlattelsen er bl.a.:

- Et kjempestort anleggsarbeid er iverksatt uten de tillatelser tiltaket krever og i strid med gjeldende plan. Konsekvensene forsterkes av at tiltaket er irreversibelt og iverksatt i et naturområde i hekke- og yngletiden for viltlevende arter.

- Tiltakshaver har inngitt uriktige opplysninger til parter og myndighetene.
- Parter som berøres av tiltaket er ikke gitt anledning til å ivareta sitt tarv slik loven forutsetter. Frarøvelse av rettigheter etter norsk lov er særlig alvorlig grunnet tiltakets størrelse og virkninger for omgivelser og samfunn.

Kommunen har etter plan- og bygningsloven § 32-1 plikt til å forfølge overtredelser av bestemmelser gitt i eller i medhold av loven. En søknad som er ment å ivareta grunnleggende rettsikkerhet og som i tillegg krever dispensasjonsbehandling av et svært omfattende og konfliktfylt tiltak, kan ikke anses som en overtredelsen av mindre betydning. Etter vårt syn kan kommunen ikke avstå fra plikt til å forfølge ulovligheten.

Det gjøres oppmerksom på at Stortinget nylig vedtok iverksetting av kontroll av at konsesjonsgitt vindkraft er behandlet slik vårt lovverk krever. Videre har vår olje- og energiminister Tina Bru nylig (28. mai 2020) besvart spørsmål fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal i Stortinget. Det gikk på manglende avklaringer vedrørende igangsetting av anleggsarbeid knyttet til Tysvær vindkraftverk. Ministeren uttalte, sitat: *«Enhver tiltakshaver med konsesjon etter energilovgivningen plikter på vanlig måte å avklare og innhente tillatelser etter annet lovverk.»*

Divergerende signaler har gått igjen på alle nivåer i forvaltningen av vindkraftsaker. Situasjonen har preget forvaltningsutøvelsen helt siden revisjonen av pbl i 2008/2009. Situasjonen kan best karakteriseres som vilkårlige og betinget av hva som er fremherskende oppfatning i det forvaltningsmiljøet som skal utøve myndighet. NVE har f.eks. skriftlig uttalt at *«vindkraftverk skal følge ett lovverk, energiloven. Etter den nevnte lovendring er det NVE som styrer vedtaksprosesser og som følger opp vedtak i detaljplan- og byggefasen»*. Sitatet er hentet fra NVE sitt dokument Bakgrunn for konsesjonsvedtak s.13 for Okla vindkraftverk 2013. Man kan trygt si at ministerens svar til Stortinget er noe annet enn at vedtaksprosesser skal følge ett lovverk, energiloven.

Forarbeidene til plan- og bygningsloven levner ingen tvil om at etablering av vindindustri krever vedtak etter to lover og av to myndigheter. Plan- og bygningslovens er vår sektorovergripende hovedlov for arealdisponeringer med bærekraftig samfunnsutvikling som hovedformål. Vi kjenner ikke til at det foreligger rettslige avklaringer eller juridiske kilder som åpner for tilsidesettelse av plan- og bygningslovens arealdisponeringshensyn til fordel for vindindustri.

Vi mener tunge allmennpreventive hensyn tilsier at forvaltningen ikke kan neglisjere eller overse tiltakshavers søknadspunkt. Tiltakshaver kan i denne saken ikke skyldes på uvitenhet. Krav om søknad om eiendomsendring er en klart beskrevet søknadspunkt i NVE sin rettleiding til MTA og detaljplan side 22.

V vil på denne bagrund rapportere Nord-Odal kommune for brudd av plikt til ulovlighetsoppfølging etter plan- og bygningslovens § 32-1. Vi mener tiltakets omfang og

karakter tilsier at kommunen bruker § 32-4 som hjemler pålegg til med øyeblikkelig virkning å stanse igangsatt anleggsvirksomhet.

Vi gjør oppmerksom på at Fylkesmannens stadfestelse av klage den 8. august 2019, av kommunens dispensasjonsvedtak datert 09.05.2019 bygger på feil faktum. Hverken dispensasjonssøknad, nabovarsling, saksutredning eller dispensasjonsvedtak omfatter dispensasjon til eiendomsendring etter pbl § 20-1 bokstav m. Det kan for oss se ut til at fylkesmannen ikke har vært oppmerksom på at pbl § 26-1 eiendomsendring, ikke er unntatt fra søknadsplikten, jf. saksbehandlingsforskriftens § 4-3 første ledd.

Vi har for øvrig overfor kommunen påvist andre saksbehandlingsfeil ved dispensasjonsvedtaket som fører til ugyldighet. Jf. våre brev til Nord-Odal kommune.

Organisasjonene anmodet i brevet kommunen om å løse forholdet ved å gjøre tiltakshaver kjent med sin søknadsplikt som innebærer at også dispensasjonen må omsøkes og behandles på nytt. Dette også som konsekvens av at selve tiltaket er blitt endret etter behandlingen. Vår henvendelse var ment å forebygge konsekvenser av ulovlig igangsetting. Kommunen har unnlatt å følge opp saken overfor tiltakshaver slik at omfanget av irreversible skader har økt.

Saken om vindkraftverket har fått stor allmenn oppmerksomhet. For oss er det av den grunn svært påfallende, kritikkverdig og ødeleggende for tillit, at forvaltningen unnlater å gi begrunnet svar på allmenne henvendelser og påvisning av forvaltningsfeil. Dette fremstår for allmennheten som et brudd på grunnlovens § 98 begrunnet med privatøkonomiske hensyn og kan ikke vedvare.

Alternativ anmoder vi derfor nå også Fylkesmannen om å oppheve sin stadfestelse av dispensasjonsvedtaket og treffe umiddelbart vedtak om stans av anleggsarbeidet inntil ulovligheten er opphørt.

Med hilsen

Motvind Norge/Motvind Nord-Odal

Sign: Eivind Salen (leder)

Sign: Petter Johan Holth(leder)

Vedlegg:

1. An modning om stans til Nord-Odal kommune
2. Svar på an modning fra Nord-Odal kommune
3. Tilsvare til Nord-Odal kommune
4. Brev til Nord-Odal kommunestyre m.fl.
5. Krav om matrikulering

6. Nabovarsel matrikkelkrav.
7. Søknad om fradeling og matrikulering.
8. Søknad om opprettelse av feste.

Kopi per epost uten vedlegg:

Odal vindkraftverk AS odalvind@akershusenergi.no, Nord-Odal kommune postmottak@nord-odal.kommune.no, Fylkesmannen Innland fminpost@fylkesmannen.no, Innlandet fylkeskommune post@innlandetfylke.no; OED postmottak@oed.dep.no, NVE nve@nve.no, KMD postmottak@kmd.dep.no, KLD postmottak@kld.dep.no,

NRK Innlandet innlandet@nrk.no, Glåmdalen tips@glomdalen.no, Eidsvoll Ullensaker Blad redaksjon@eub.no, Romerikets Blad tips@rb.no, Raumnes redaksjon@raumnes.no, La Naturen Leve post@lanaturenleve.no, Naturvernforbundet naturvern@naturvernforbundet.no, Advokatfirmaet Elden bjorn.kvernberg@elden.no